

Työpaja TAKO-seminaarissa 8.2.2017

3. Aineeton kulttuuriperintö siltana yhteisöjen ja museoiden välillä

Työpajassa keskusteltiin, miten museot voivat osallistua Unescon aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta solmitun yleissopimuksen toteuttamiseen Suomessa. Aihetta lähestyttiin kolmen kysymyksen kautta.

Miten museot voivat olla mahdollistamassa yhteisöjen osallisuutta elävän perinnön tallentamisessa?

- Museo ei voi ajatella mahdollistajan roolia ilman, että antaa tallentamisessa asiantuntijan roolin yhteisöille. Yhteisöjen kanssa toimiminen vaatii museoammattilaiselta sosiaalisia taitoja ja oman roolin opettelua. Roolia pitää myös pystyä kehittämään tilanteiden mukaan. Yhteisöjen kanssa toimiessa kannattaa olla yleistajuinen ja välttää liiallista itsekkyyttä.
- Museoiden pitäisi kehittää sekä herkkyyttä ottaa kontakteja yhteisöiltä että kykyä löytää erilaisten yhteisöjen avainhenkilöitä omatoimisesti. Avoimuuden ja vastaanottavuuden lisäksi museo voi siis aktiivisesti etsiä elävää perinnettä harjoittavia yhteisöjä. Museon rooli on rohkaista ja kannustaa yhteisöjä wikiluettelointiin. Yksi keino sen toteuttamisessa olisi järjestää museon tiloissa elävän perinnön wikityöpajoja.
- ”Oikeiden” yhteisöjen tunnistaminen voi olla haasteellista, sillä kenttä elää nopeasti. Siksi museon täytyisi opetella uusia, dynaamisia tapoja tavoittaa yhteisöt.
- Museon pitäisi ylläpitää kontaktejaan. Jokaisella museotyöntekijällä on omat verkostonsa, ja yksi museon työntekijä voisikin toimia kontaktiverkoston ylläpitäjänä, joka muistuttaa kollegojaan yhteisöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Näin kontaktiverkosto pysyisi aktiivisena.
- Keskusteltiin museon mahdollisuudesta toimia kirjurina, mikäli jokin yhteisö on halukas jakamaan perintönsä julkisesti, muttei syystä tai toisesta pysty itse tuottamaan tietoa wikiin.

Mitä näkökulmia aineeton kulttuuriperintö avaa museoiden dokumentointityöhön?

- Museoiden dokumentoinnit ovat yleensä hyvin rajattuja. Työ elävän perinnön kanssa voi avartaa dokumentointien näkökulmia.
- Nykydokumentoinnin ja aineettoman kulttuuriperinnön wikiluetteloinnin todettiin tukevan toisiaan.
- Aineettoman kulttuuriperinnön näkökulman voisi ottaa mukaan museoiden kokoelmapoliittisiin ohjelmiin. Lisäksi voisi miettiä mahdollisuutta palata samoihin ilmiöihin aika ajoin, jotta dokumentoinnit pysyvät elävänä.

Miten aineettoman kulttuuriperinnön näkökulma tulisi ottaa huomioon museoiden välisessä kokoelmayhteistyössä?

- Tallennusvastuualueet on helppo tunnistaa, mutta aineettoman kulttuuriperinnön sijoittaminen tiettyyn museoon on ongelmallista. Sama ilmiö saattaa asettua usean museon toimintaan, sillä ilmiöillä on esim. paikallisia muotoja. Siksi pitäisi tunnistaa mihin museoihin jotakin ilmiötä on tallennettu ja ketkä siitä saattaisivat olla kiinnostuneita sekä koota tieto eri puolilla olevista aineistoista yhteen paikkaan. Museoiden tiedot täydentävät toisiaan.
- Museoiden kiertonäyttelyt saattavat nostaa paikallisia ilmiöitä esiin ja vahvistaa siten aineettoman kulttuuriperinnön näkökulman huomioivaa yhteistyötä.
- Poolityönjako voisi olla yksi ohjaava tapa toimia. Poolissa voidaan sopia yhteinen dokumentoitava teema, ja samalla dokumentointia tekevät museot voivat kannustaa yhteisöjä kirjoittamaan aineettoman wikiluetteloon.
- Yhteistyön tulisi olla pitkäjänteistä ja jatkuvaa.